

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 października 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25 września 2017 roku odmówił M. M. wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłej matce Z. Ś. (1). W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że ze względu na fakt, że przedłożony akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą znalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę znalezienia zwłok, organ rentowy nie może samodzielnie dokonać ustalenia daty śmierci, a tym samym określić okresu, za jaki świadczenie winno zostać wypłacone. /decyzja z dnia 10 października 2017 roku k. 7 plik II akt ZUS/

W dniu 6 listopada 2017 roku M. M. złożyła odwołanie od powyższej decyzji wnosząc o wypłatę świadczenia niezrealizowanego po zmarłej matce Z. Ś. (1). /odwołanie z dnia 6 listopada 2017 roku k. 2- 3/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 21 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 21 grudnia 2017 roku k. 8 -8v/

Na rozprawie w dniu 5 marca 2018 roku wnioskodawczyni M. M. poparła odwołanie, zainteresowana E. K. (1) przyłączyła się do stanowiska wnioskodawczyni. Natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:02:34 - 00:02:57 - płyta CD k. 21/

Na rozprawie w dniu 28 marca 2018 roku zainteresowani: D. P. (1), Z. Ś. (2) oraz E. K. (1) przyłączyli się do odwołania wnioskodawczyni oraz wyrazili zgodę, aby M. M. otrzymała niezrealizowane świadczenie.

/stanowisko stron e - protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:00:24 - 00:03:01 oraz 00:16:38 - 00:17:19 - płyta CD k. 29/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Matka wnioskodawczyni Z. Ś. (1) na mocy decyzji z dnia 15 kwietnia 2013 roku była uprawniona do renty rodzinnej od dnia 1 lutego 2013 roku tj. od dnia śmierci męża. Z. Ś. (1) otrzymywała rentę do 25 dnia każdego miesiąca.

/decyzja z dnia 15 kwietnia 2013 roku k. 29 - 32 plik I akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni e- protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:02:57 - 00:07:36 - płyta CD k. 21/

Z. Ś. (1) mieszkała w Ł. przy ul. (...). Prowadziła jednoosobowe gospodarstwo domowe. Do 2013 roku mieszkała z mężem. Od 2013 roku była wdową. /zeznania wnioskodawczyni e- protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:02:57 - 00:07:36 - płyta CD k. 21, zeznania zainteresowanej D. P. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:05:28 - 00:12:23 płyta CD k. 29/

Zmarła posiadała czwórkę dorosłych dzieci prowadzących oddzielne gospodarstwa domowe tj. wnioskodawczynię M. M., córkę D. P. (1), która mieszka w Ł. przy ul. (...), syna Z. Ś. (2) zamieszkałego w Ł. przy ul. (...) oraz drugą córkę E. K. (1) również oddzielnie zamieszkałą.

/zeznania wnioskodawczyni e- protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:02:57 - 00:07:36 - płyta CD k. 21, zeznania zainteresowanej E. K. (2) e- protokół z dnia 5 marca 2018 roku 00:07:36 - 00:08:21 płyta CD k. 2, zeznania zainteresowanej D. P. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:05:28 - 00:12:23 płyta CD k. 29/

Z uwagi na stan zdrowia Z. Ś. (1) wnioskodawczyni oraz pozostałe rodzeństwo opiekowało się mamą i pełniło kolejno codzienne dyżury całodobowe. W dniu 21 września 2017 roku dyżur miała zainteresowana E. K. (1). Dzień wcześniej miła

dyżur wnioskodawczyni zaś dzień później miała mieć D. P. (1). Po godzinie 15.00 przyjechał do Z. Ś. (1) jej syna Z. Ś. (3) aby pomóc siostrze E. K. (1) nakarmić mamę a następnie pojechał do domu.

/zeznania zainteresowanej D. P. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:05:28 - 00:12:23 płyta CD k. 29,
zeznania zainteresowanej Z. Ś. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:12:23 - 00:15:55 płyta CD k. 29/

Tego samego dnia 21 września 2017 roku około godziny 16.00 odnotowany został wynik ostatniego pomiaru ciśnienia tętniczego przeprowadzonego u Z. Ś. (1) przez jej córkę E. K. (1). /okazany na rozprawie zeszyt badania ciśnienia tętniczego e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:15:55 - 00:16:38 płyta CD k. 29/

E. K. (1) poinformowała pozostałe rodzeństwo, że z mamą dzieje się złego. Około godzinie 17.00 gdy przybyło pozostałe rodzeństwo, Z. Ś. (1) już nie żyła, ale ciało było jeszcze wiotkie i ciepłe.

/zeznania zainteresowanej D. P. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:05:28 - 00:12:23 płyta CD k. 29,
zeznania zainteresowanej Z. Ś. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:12:23 - 00:15:55 płyta CD k. 29/

Z. Ś. (2) zadzwonił na pogotowie ratunkowe i uzyskał informacje, że do zgonów nie przyjeżdżają i otrzymał adres pomocy doraźnej mieszającej się w Ł. przy ul. (...). Około godziny 20.00 przyjechał lekarz z pomocy doraźnej i stwierdził zgon.

/zeznania zainteresowanej D. P. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:05:28 - 00:12:23 płyta CD k. 29,
zeznania zainteresowanej Z. Ś. (2) e- protokół z dnia 28 marca 2018 roku 00:12:23 - 00:15:55 płyta CD k. 29/

W dniu 22 września 2017 roku został sporządzony odpis skrócony aktu zgonu, w którym wskazano datę znalezienia zwłok: 21 września 2017 roku. /odpis skrócony aktu zgonu k. 1 plik II akt ZUS/

Pismem z dnia 29 stycznia 2018 roku (...) sp. o.o. z siedzibą w Ł. poinformowała, że zgłoszenie zgonu zostało dokonane telefonicznie przez najbliższą rodzinę zmarłej, a następnie lekarz S. G. po przyjeździe na wskazane przez osobę zgłaszającą miejsce, sporządził również zgodnie z zaistniałym stanem faktycznym kartę zgonu osoby zmarłej - (gdyby Pani Z. Ś. (1) zmarła fizycznie w obecności lekarza - (...), to wówczas zostałaby wypełniona rubryka w karcie zgonu dotycząca daty zgonu, ale ponieważ po przyjeździe lekarza osoba już nie żyła, dlatego też została wypełniona rubryka dotycząca daty znalezienia zwłok). W karcie zgonu Z. Ś. (1) w rubrykach dotyczących daty i godziny zgonu nie zostały wpisane żadne dane, natomiast wskazana została data znalezienia zwłok. /pismo z dnia 29 stycznia 2018 roku k. 15 - 17/

W dniu 25 września 2017 roku M. M. wystąpiła z wnioskiem o wypłatę niezrealizowanych świadczeń po zmarłej Z. Ś. (1) – należnej jej renty rodzinnej.

/wniosek z dnia 25 września 2017 roku k. 2- 3 plik II akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy i aktach rentowych, których nie kwestionowała żadna ze stron postępowania oraz w oparciu o osobowe źródło dowodowe – zeznania wnioskodawczyni M. M. oraz zainteresowanych E. K. (1), D. P. (2), Z. Ś. (2), korespondujące z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z brzmieniem art. 136 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2017, poz. 1383) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich

braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Hipoteza wskazanej normy ma szeroki zakres, obejmując nią wszystkie przypadki niezrealizowania świadczenia w okresie między wystąpieniem z wnioskiem o emeryturę lub rentę a śmiercią uprawnionego, czyli zarówno te, gdy zgon nastąpił w trakcie postępowania o przyznanie świadczenia, jak i te, gdy dotknął on osobę już mającą ustalone decyzją organu rentowego lub wyrokiem sądowym prawo do emerytury (renty).

Zatem niezrealizowane świadczenie emerytalne lub rentowe w rozumieniu zacytowanego przepisu to takie świadczenie, do którego prawo zostało już ustalone lub co najmniej osoba uprawniona wystąpiła o nie jeszcze za życia, ale nie zostało ono jej wypłacone, niezależnie od przyczyn opóźnienia w wypłacie świadczenia. A contrario świadczenie zrealizowane to takie świadczenie, które dotarło do rąk osoby uprawnionej albo zostało przekazane na konto bankowe wskazane przez uprawnionego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 386/13, LEX nr 1428144).

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia czy M. M. przysługuje prawo do wypłaty renty rodzinnej należnej jej matce Z. Ś. (1), jako świadczenia niezrealizowanego.

Organ rentowy odmawiając wypłaty świadczenia odwołującej podniósł, że akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą znalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę znalezienia zwłok. W przypadku żądania wypłaty świadczeń niezrealizowanych, urzędowe potwierdzenie daty śmierci jest niezbędne dla ustalenia okresu, za który świadczenie może być wypłacone i warunkuje tą wypłatę.

W akcie zgonu, który sporządzony został na podstawie karty zgonu wpisana została data znalezienia zwłok Z. Ś. (1) tj. 21 września 2017 roku. Akt zgonu może zawierać datę zgonu, albo jeśli nie jest znana - datę znalezienia zwłok, co wynika z treści art. 95 ust. 1 pkt ustawy prawo o aktach stanu cywilnego z dnia 28 listopada 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 2064)

Zgodnie zaś z art. 92 ust. 2 powołanej ustawy, akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu.

Zarówno karta zgonu jak i akt zgonu zawierały datę znalezienia zwłok, a nie datę zgonu Z. Ś. (1). Nie można jednak przyjąć, że ten fakt, uniemożliwia przyznania odwołującej prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a w szczególności z dokumentacji dotyczącej pomiaru ciśnienia tętniczego krwi oraz spójnych zeznań odwołującej się oraz zainteresowanych wynika, że w dniu 21 września 2017 roku około godziny 16.00 matka odwołującej się jeszcze żyła - była u niej córka E. K. (1), która w tym dniu się nią opiekowała. Natomiast później gdy zaczęło dziać się co złego zaalarmowała pozostałe rodzeństwo, które po przybyciu na miejsce stwierdziło, że mama nie żyje a zgon nastąpił niedawno, ponieważ ciało było jeszcze ciepłe i wiotkie. Natomiast powiadomiona pomoc doraźna po około 3 godzinach od informacji telefonicznej stwierdziła datę znalezienia zwłok. Należało zatem przyjąć, iż śmierć matki odwołującej się miała miejsce w dniu 21 września 2017 roku między godziną 16.00 - 17.00. Wyjaśniona została zatem w toku postępowania sądowego jedyna przyczyna odmowy przyznania odwołującej prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce.

Karta zgonu wystawiona wadliwie przez lekarza stanowi dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi, że dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie, przy czym chodzi o oświadczenie wiedzy a nie oświadczenie woli. Z kolei w art. 473 k.p.c. regulującego wyłączenie stosowania ograniczeń dowodowych, mówi się, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron uregulowanych np. w art. 246 k.p.c. czy 247 k.p.c. To oznacza, że Sąd ubezpieczeń społecznych może dopuścić dowód ponad osnowę dokumentu prywatnego jaki jest karta zgonu. Bowiem karta zgonu posiadała tylko część faktów jaki powinny się w niej znaleźć.

Od 1 marca 2015 r. lekarze zobowiązani są wystawiać karty zgonu, zgodnie z nowym wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu (Dz. U. z 2015 r., poz. 231). Rozporządzenie to miało obowiązywać tylko do 1 stycznia 2018 r.

Karta zgonu w spornym okresie powinna zawierać następujące znane dane:

- nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona) osoby zmarłej, numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- datę, godzinę i miejsce zgonu albo datę, godzinę i miejsce znalezienia zwłok;
- datę oraz miejsce urodzenia osoby zmarłej;
- płeć osoby zmarłej;
- nazwisko, nazwisko rodowe i imię (imiona) osoby zmarłej;
- stan cywilny osoby zmarłej;
- imiona i nazwiska rodziców osoby zmarłej;
- informację, czy zgon nastąpił w wyniku choroby zakaźnej;
- adnotację o zarejestrowaniu zgonu lub zgłoszeniu zgonu.

Oprócz tego w karcie zgonu trzeba podać:

- bardziej szczegółowe informacje o miejscu zgonu, jego przyczynach, osobie stwierdzającej przyczynę zgonu oraz sposobie stwierdzenia przyczyn zgonu;
- w przypadku dziecka do roku życia: godzinę urodzenia, informacje o stanie jego zdrowia w chwili urodzenia: długość, ciężar ciała, punkty w skali A., informacje o przebiegu ciąży i porodzie: okres trwania ciąży, wielorakość porodu oraz liczbę dzieci urodzonych przez matkę;
- nazwę podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz nazwisko i imię (imiona) sporządzającego kartę zgonu;
- wykształcenie zmarłego;
- miejsce zamieszkania zmarłego, w tym okres przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy.

Zgon i jego przyczyna powinny być ustalone przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie. W razie, gdy jest to niemożliwe **stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza** lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę przy czym koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciążać rodziny zmarłego.

Lekarze stwierdzający zgon i jego przyczyny wypełniają wydawaną w tym celu kartę zgonu. Karta zgonu jest wydawana najbliższej rodzinie zmarłego i podmiotom wymienionym w art. 10 ust. 3 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, w jednym egzemplarzu.

Lekarz wpisujący datę znalezienia zwłok postąpił wadliwie ponieważ nie „znalazł” zwłok a został wezwany do zgonu. W takim razie, zgodnie z cytowanymi przepisami rozporządzenia, powinien stwierdzić czy okoliczności zgonu podane przez wzywającego są zgodne z jego wiedzą medyczną popartą oględzinami zwłok. Skoro karta zgonu tych okoliczności nie posiadała to należało je uzupełnić w postępowaniu dowodowym przed sądem ubezpieczeń społecznych. Zeznania

wnioskodawczyni jak i pozostałych zainteresowanych nie budziły wątpliwości ZUS skoro nie były zakwestionowane toteż stanowiły istotny materiał dowodowy w sprawie.

W okolicznościach niniejszej sprawy niesporne jest, że wnioskodawczyni jest osobą z kręgu uprawnionych do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej (w II grupie) w rozumieniu przywołanego wcześniej art. 136 ust 1 oraz wystąpiła z wnioskiem o przyznanie jej prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce w terminie określonym w art. 136 ust. 3 stwierdzić należy, że spełnione zostały przesłanki do przyznania jej prawa do wypłaty emerytury w ramach świadczenia niezrealizowanego, szczególnie, że pozostałe rodzeństwo przyłączyło się do tego wniosku.

Mając za uwadze wszystkie przytoczone wyżej okoliczności niniejszej sprawy oraz treść powołanych przepisów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Z: odpis doręczyć ZUS z aktami ZUS

E.W.